

Katarzyna Jasielon, Anna Turowska
nauczycielki kształcenia zintegrowanego
w klasie integracyjnej

Agresja we współczesnym świecie stała się problemem codziennych sytuacji życiowych. Zachowania agresywne mogą być skierowane przeciw osobom lub rzeczom. Agresja może przybierać formę ataku, czyli napaści fizycznej lub słownej, przejawiającej się w wymyślaniu kogoś, obrażaniu.

Z agresją pośrednią, a nawet bezpośrednią spotykamy się wszyscy coraz częściej. Zdarza się ona we wszystkich środowiskach, przeniknęła także w znacznej mierze na teren szkół.

Dyrekcja naszej szkoły zorganizowała prelekcję dla rodziców klas I-III, a następnie klas IV-VI pt. „Dziecko agresywne, objawy, przyczyny, przeciwdziałanie” prowadzoną przez psychologa z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Wykład ten był podstawą do kontynuowania tematu agresji. Postanowiliśmy przedstawić rodzicom przejawy zachowań agresywnych w naszej klasie i wspólnie z nimi przedyskutować zagadnienie, ustalić przyczyny oraz formy przeciwdziałania.

SCENARIUSZ SPOTKANIA Z RODZICAMI NA TEMAT ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH, PRZYCZYŃ I PRZECIWDZIAŁANIA AGRESJI

CELE:

- zdiagnozowanie przyczyn zachowań agresywnych
- ustalenie form przeciwdziałania agresji w szkole (klasie), w domu, na podwórku
- integracja zespołu rodziców

METODY: metody aktywizujące: graffiti, rybi szkielet, technika 635 (zmodyfikowana), tarcza strzelecka

FORMY: grupowa , zespołowa, indywidualna

POMOCE: kartki, plakaty, plansze, pisaki, długopisy

PRZEBIEG SPOTKANIA

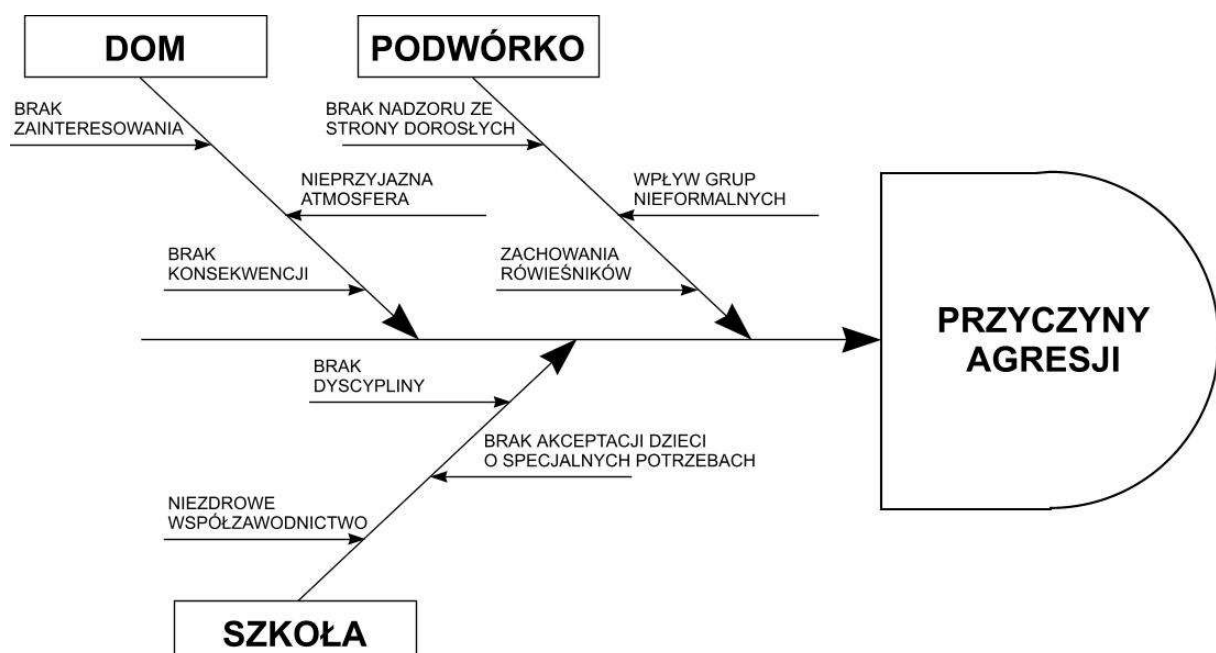
1. Powitanie rodziców przez wychowawców klasy. Podanie celu spotkania, nawiązanie do wysłuchanej prelekcji.

2. Rodzice zajmują miejsca przy czterech stolikach przygotowanych do pracy w zespołach. Każdy zespół otrzymuje plakat z niedokończonym zdaniem.

- *Chcemy, aby w szkole nasze dzieci .....*
- *Nie chcemy, aby nasze dzieci .....*
- *Oczekujemy, że szkoła zapewni .....*
- *Mamy nadzieję, że wspólnie .....*

Zadanie każdego zespołu polega na wymyśleniu zakończenia zdania i wpisania u dołu plakatu oraz zagięcie pod spód, tak by nie były widoczne dla pozostałych. Przy zmianie rundek używa się hasła „start”. Rozwiązania jednych są tajemnicą dla drugich. Arkusze krążą od zespołu do zespołu zgodnie ze wskazówkami zegara. Po 4 rundkach plakaty są zawieszane na tablicy. Wychowawcy odczytują rozwiązania i podsumowują zebrane informacje.

3. Na plakacie narysowany jest model przypominający „rybi szkielet” w głowie, którego tkwi hasło: **Przyczyny agresji**. Nauczyciele wspólnie z rodzicami ustalają główne czynniki, które mogą stanowić powód takiego skutku i wpisują je w „ości duże”. Wychowawcy dzielą rodziców na tyle grup ile jest „dużych ości”. Każda grupa otrzymuje jedną „ość” i próbuje odnaleźć przyczyny, które mają wpływ na czynnik główny. Ustala się limit czasu na wykonanie zadania. Przedstawiciele poszczególnych grup wpisują czynniki szczegółowe w „ości małe”. Z zebranej listy danych wszyscy wybierają najważniejsze. Nauczyciele zaznaczają wybrane czynniki przyczyn agresji i odczytują je. Będą to istotne wnioski do wykorzystania w kolejnym etapie zebrania.

4. Jak przeciwdziałać przemocy i zachowaniom agresywnym, to problem do rozwiązania. **Jakie środki zapobiegające przemocy i agresji należy zastosować w szkole, a jakie w domu ?**

Rodzice dzielą się na trzy grupy. Jedna z grup zajmie się środkami zapobiegającymi przemocy i agresji w szkole, druga w domu, a trzecia na podwórku. Grupy siedzą przy oddzielnych stołach po obwodzie koła. Nauczyciele rozdają formularze każdej osobie w grupie. Zadaniem każdej osoby w grupie jest wpisanie rozwiązania problemu w formularzu zaczynając od swego. Ustala się przekazywanie kartek w grupie zgodnie ze wskazówkami zegara. Określony jest czas i ilość rundek. Rodzice zapoznają się z pomysłami innych i wpisują nowe rozwiązania. Po pięciu rundkach grupa wspólnie ustala najistotniejsze środki zapobiegające przemocy i agresji. Każda z grup wpisuje na arkuszach papieru wybrane rozwiązania i zawiesza na tablicy. Wychowawcy wspólnie z rodzicami analizują rozwiązania i ewentualnie uzupełniają. Nauczyciele zobowiązują się do przekazania wypracowanych na spotkaniu rozwiązań problemu na piśmie w najbliższym terminie.

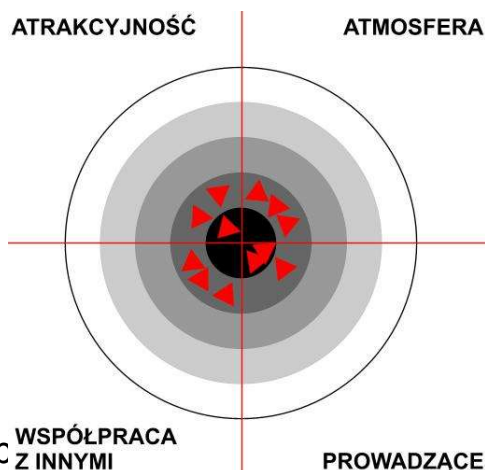
I grupa: Jak zapobiegać agresji w szkole?

Formularz 1			Formularz 2			Formularz 3			Formularz 4			Formularz 5			Formularz 6		
1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
4	5	6	4	5	6	4	5	6	4	5	6	4	5	6	4	5	6
7	8	9	7	8	9	7	8	9	7	8	9	7	8	9	7	8	9
10	11	12	10	11	12	10	11	12	10	11	12	10	11	12	10	11	12
13	14	15	13	14	15	13	14	15	13	14	15	13	14	15	13	14	15
16	17	18	16	17	18	16	17	18	16	17	18	16	17	18	16	17	18

II grupa: Jak zapobiegać agresji w domu ?

III grupa: Jak zapobiegać agresji na podwórku ?

5. Na arkuszu papieru narysowana jest tarcza strzelecka, uwzględniająca wybrane aspekty spotkania. Rodzice otrzymują po 4 strzały (kolorowe trójkąty), prowadzący opuszczają salę, pozwalając na strzelanie (ocenę). Strzał w „dziesiątkę” (centrum tarczy) oznacza najwyższą ocenę. Wynik powyższej ewaluacji informuje, jak rodzice ocenili atmosferę spotkania, atrakcyjność, współpracę z innymi i prowadzące.

6.Sprawy różne

7.Pytania, uwagi

8.Zakończenie SP

WSPÓŁPRACA
Z INNYMI

PROWADZĄCE
dzicom za aktywność.

Zaproszenie na konsultacje indywidualne, poinformowanie o terminie kolejnego zebrania.

PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI – rozwiązania wypracowane na spotkaniu z rodzicami klasy I B – listopad 2003 r.

Jakie **środki zapobiegają przemocy i agresji** należy zastosować w szkole?

- integracyjne zabawy
- pozytywne współzawodnictwo
- dobrze zorganizowany czas pobytu w czasie zajęć i przerw
- każde negatywne zachowanie dziecka powinno być natychmiast omówione w grupie klasowej
- konsekwencja w postępowaniu
- egzekwowanie zasad ustalonych przez klasę
- uświadamianie dzieciom zdrowym problemom dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- wspólne wyjścia poza szkołę na spacer i wycieczki

Jakie **środki zapobiegają przemocy i agresji** należy zastosować w domu?

- codzienna rozmowa i wspólna zabawa
- organizacja wolnego czasu
- uporządkowany rozkład zajęć dziecka
- cenzura telewizji, programów komputerowych, czasopism
- unikanie przemocy i agresji w rodzinie
- przyjazna atmosfera, wysłuchanie dziecka, akceptacja
- kontrolowanie własnych emocji
- uczenie tolerancji dla innych
- ustalenie jasnych zasad oraz konsekwencja

Jakie **środki zapobiegają przemocy i agresji** należy zastosować na podwórku ?

- nadzór ze strony dorosłych
- ustalony czas pobytu dziecka na podwórku
- zorganizowana zabawa
- określone reguły gier i zabaw
- wyrównane szanse dzieci – zdrowa rywalizacja
- akceptacja dzieci ze szczególnymi potrzebami

Literatura

Jadwiga Krzyżewska – „Aktywizujące metody i techniki w edukacji wczesnoszkolnej”

Krzysztof Kruszewski – „Sztuka nauczania – czynności nauczyciela”

Anna Nowak – „Spotkania z rodzicami – Jak uatrakcyjnić tradycyjną wywiadówkę”

A. Faber, E. Mazlish – „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”